

Sveriges Bygder.

STOCKHOLM. Anmärkning mot finansministern. Vid början af gårdagens sammanträde i Andra kammaren anmälde hr A. Hedin: "Det är anledning till anmärkning mot statsrådet och chefen för finansdepartementet, hvarom remiss begäres till konstitutionsutskottet, inför hvilket anledningen skall uppgifvas." I omlighet med hvad paragraf 57 riks dagsordningen stadgar som "öfverligt" blef remissen genast verkställd.

Anmärkningsanledningen torde vara att söka i finansministerns förhållande i den bekanta bankinspektionssaken i fjol sommar.

Liberala samlingspartiets rösträttsförslag. Partiets kommitteerad för att bereda ett motförslag till regeringens rösträttsproposition äro hr Sixten von Friesen, Henriques i Karlslund, af Callerholm, Karl Staaff, Ernst Carlsson och Daniel Persson.

Dessa utse inom sig ett arbetsutskott, från hvilket man väntar ett fullständigt utarbetat förslag till lydelse af de grundlagsparagrafer som beröras. Motionen torde knappast hinna bli färdig före p. s.

Statens järnvägars inkom för januari i år uppgingo till 3, 173,865 kr. 37 öre eller 26 kr. 68 öre pr dag och bankilometer mot 3,382,388 kr. 91 öre eller 28 kr. 43 öre pr dag och bankilometer under samma tid förlidit år.

S. A. Hedin om rösträttspropositionen. Hr S. A. Hedin tänker sig att regeringens rösträttsförslag tillkommit, framgår af följande uttalande, som han gjort till en medarbetare i G. H. T.:

"Hela saken ter sig för mig så sorglig. Det framlagda förslaget är ju endast ett dåligt skämt. Man ger med ena handen för att taga igen ännu mera med den andra. Sådant tillfredsställer ingen.

Ja, jag förstår så väl, hur det hela kommit till. En justitieminister, som icke förstått de politiska synpunkterna, som är helt jurist, har tagit ett par månader på sig för att upprätta ett rösträttsförslag. Han har granskat valbestämmelserna för olika stater i Europa och allt oftersom arbetet fortskridit har han intresserat sig för sin uppgift.

Jag ser honom fördjupa sig i studiet af rösträttslagarna och säga: "Hm, är det så då?", bländra vidare och säga: "Åh, men det här var ju riktigt intressant. Tank, om vi skulle försöka med en så graderad skala?" o. s. v. Hade hr justitieministern i stället sökt studera, hur de olika rösträttslagarna tillkommit, hur de alla syfta mot den allmänna rösträtten som mål, hade han kanske fått en annan uppfattning. Han hade måhända icke då, när det endast var frågan om att sänka strecket, sökt efter garantier dessa vore ju under sådana förhållanden meningslösa."

Undersökning angående Boforsolyckan. K. m. har föreskrifvit att en noggran undersökning af bakslutningsmekanismen i den flottan tillhöriga 15 cm.-kanon, som användes vid den olyckliga skjutningen vid Bofors den 23 feb.

skall verkställas af en kommission af högst sju sakkunniga och opartiska personer, hvilka utses af chefen för sjöförsvarsdepartementet och hvilka skola öfver undersökningarna afgifva rapport.

Daniel Fallström presenterad för fransmännen. Den bekanta franska tidskriften "Le tour du monde" ägnar hela sitt nummer för den åttonde mars i Visby, dess omgifningar och minnen samt de kulturhistoriska spelen därstädes sista tidne sommar. Artikeln i fråga meddelar ett tjugotal vallyckade illustrationer samt porträtt af hufvudrollernas framställare i Topelius' historiska-romantiska skådespel, som uppfördes i Sancta Maria, samt äfven af spelens ledare hr Ossian Hamrin. Dessutom återgifves i synnerligen lyckad öfersättning den vackra och värddiga prolog af Daniel Fallström, hvilken denne författat till de kulturhistoriska spelen, och som på så stanningsfullt sätt inledde densamma.

De falska femmorna. För försök till utpränkning af falska sedlar har här häktats tjuguettråriga måleriarbetaren Karl Lambert Eriksson. De falska sedlarna äro efterpade riksbankens fem kronosedlar och ritade för hand. Af de sedlar, som beslagtogs, är en mycket väl eftergjord.

Utredning om förfalskningarna pågår i, detektiva polisen.

De värnpliktiges utvandring. En meddelare till Stockholms-Tidningen påstår, att många värnpliktige i dessa dagar utvandra på falska betyg. De låna prästbetyg och inskrifningsbok af annan värnpliktig, för hvilken de hinder möta att utvandra. På dessa få de sin ansökan att utvandra beviljad. Legitimationshandlingarna återsändas efter framkomsten till det frammande landet.

FALUN. En 91 årig kvinna i Strandmora, By socken i Dalarna, som under de senaste två åren varit blind, råkade, berättar A. v. P., en dag under den gångna veckan snafva med den påföljd att hon slog hål i pannan strax öfver ena ögat. Sonhustrun skyndade att förbinda den gamla, så att blodflödet upphörde. Besvarad af båndaget, afog gumman snart detsamma, hvarvid hon, hållande bindeln framför sig, sade till sonhustrun: "Jag tror du bundit om mig med en rödrandig duk?"

Ja, men inte ser mor det? sporde denna. Vid denna fråga höjde den gamla sin blick från den randiga bindeln till sonhustrun, utropande: "Vet du, jag ser både duken och dig med!" Hon hade återfått sin syn.

FALKÖPING. Rykten om ett stort Amerikaarbete äro f. n. i gång i Gästene och Mark. Arbetet skall vara mindre än elfva millioner kronor, och komma en del därifrån att tillfalla Hudene sockens gamle pensionerade skollärare hr Peter Johansson i Kjerrared. Det är en morbroder till honom, som i Amerika afidit ogift, efterlämnande den stora förmögenheten. Bevis för sin identitet söka nu arvingarna efter. Församlingsboken, där den dödes släktskap till dem är upptecknad, har emellertid vid en eldsvåda i Markstrakten förstörts. Håller ryktet strock, blifva de efterlevande mångmil-

lionärer både hastigt och latt, skriver Västgötens meddelare i Hudene.

GÖTEBORG. Den stora Göteborgsbasaren. Den stora basaren till förmån för hälskuranstalten för sjöförlösa barn afslöts af mellan fem och sex hundra personer. Stämningen var den yppersta och som ett tecken på den lifliga danslusten mö nämnas att kottjongsektioner såldes för flera hundra kr. Nettobehållningen af basaren uppgår till 70,000 kr.

Göteborgs finanser. Ett 10 millionerlån? En tillsatt beredning föreslår stadsfullmäktige att, till tackande af en närmare speci cerad stadens skuld å tillhopa 6,358,750 kr. 84 öre afvensom andra utgifter, som afse samhällets gagn under en längre framtid, för stadens räknning och mot dess obligationer tillhörande räntekuponger skall upptagas ett amorteringslån till nominellt kapitalbelopp af högst 10 millioner kr., ställt till återbetalning under en tid af 40 år och löpande med högst 4 procentors ränta.

Gatuoroligheterna i Göteborg. I Arbetarforeningen i Göteborg har hållits ett af kommunstyrelsen anordnat partimöte, som var synnerligen iakttagit be sökt. Huvudföreläsningen af resolution be räfande den ställning, de organiserade arbetarna borde taga, gentemot de senaste demonstrationsrätten som sådan, ofta det enda för ett rastlöst och af undantagslagar slafoundet folk att få fram sina fördringar och intressen. Vidare framhöll mötet, att de organiserade arbetarna afsåga sig allt ansvar för demonstrationernas ytterligheter. Ansvar öfverflytta de på bageriätkarna. Beträffande de mera vilda excesserna och massans beklagliga för gripande på aldeles oskyldigas egendom skjuta de skulden sarskildt på den ridande polisens uppträdande. Mötet beslöt till sätta en kommitte med uppgift att igångsätta en frivillig insamling för de organiserade arbetare som häktats på grund af sitt deltagande i demonstrationerna. De insamlade medlen skola delas ut till de häktades familjer, dels till anskaffande af försvarsadvokat.

Vägornas kraft för belysning af kusterna har en tysk ingenjör, Max Gehre, tagit förändring, då han uppfunnit en apparat, som sattes i gång af vägförslerna och därigenom drifver en mekanism, som framkallar elektricitet för födan de af ljus, tillräckligt för en fyr eller lysboj.

Då denna uppfinning synes praktisk och billig, torde den vara särdeles lämplig på flera platser å vår vidsträcka kust. Ett litet häfte med utförig beskrifning och ritningar finnes tillgängligt å Göteborgs Handels- och Sjöfartstidnings redaktion.

HERNÖSAND. Skidtafäring ska vi ha. Hårdagen hade några af småskolans gossar i Hernösand anordnat skidtafäring ute i Gäddastaden. Första priset utgjordes af en 2 öres bulle, andra af en skorpa och tredje af en sockerbit.

Fick höra sin egen död kungöras. Här om söndagen skulle "tacksägelse" hållas i Själöveds kyrka i Ångermanland efter en afidne 78 årig torpare i Billa,

men af misstag blef sådan hällen efter hans son, som emellertid lefver och är frisk och kry som ett "vinterny".

HUDIKSVALL. Den nye åklagaren i Halsingomålen får af Gafle Dagblad det vitsordet att vara i förhållandena väl förtrogen och säkerligen den lämpligaste personen k. behöfde kunnat utse att leda de vidlyftiga undersökningarna.

Det var länsman Kjellbom som grep Åkerberg, då han för några år sedan rydde från fångtransporten till Gäfle. Det var nära att hr K. den gången hade fått sätta lifvet till. Han utkämpade ett fömligt envig med den farlige brottslingen.

HUDIKSVALL. Halsingedåden. Fjärde ransakningen med Åkerberg och Spännar-Lasse hölls i Jarfö. Åkerberg var iförd egna kläder, enar han före ransakningens början konfronterats med några vittnen. Ett energiskt korsförhör anställdes med Åkerberg, rörande hans vandringar, och han lämnade därunder antingen obe stämbla och sväfvande svar, eller också ändrade han väsentligt sina föregående uppgifter. Åkerberg blef flere gånger beträdd med tve tadan.

Spännar-Lasse sade sig dagen efter Isbornorden till Pila-Brita ha uttryckt sin förmodan, att nämnda mord och mordbranden i Norrforsväs af samma person. Här till hade Pila-Brita genmål:

Nog djävulen är det så!

Detta hade Lars tydt så att Brita varit medveten om riktigheten af hans förmodan.

Kyrkoherde Brundin i Färla var nu villig att vittna och berättade, att Åkerberg under vittnets besök hos honom i cellen aldrig nekat till sin skuld. Då vittnet uppmannat Åkerberg att, om han kunde, säga, att han ej vore skyldig, hade Åkerberg ej kunnat göra detta, utan förhållit sig tyst och tydligen gjort våld på sig för att ej bekänna. Vittnet trodde, att Åkerberg ej ville aflaga en uppriktig bekännelse, enar han ansåg, att detta skulle bli till men för hans barn. Åkerberg inföll, att detta vore missuppfattning af vittnet.

Fyra vittnen intygade, att de den 14 okt. 1901 sett Åkerberg i Arbå. Af vittnena var det ena länsmannen i orten och ett annat fjärdingsmannen.

Två af Åkerbergs vittnen intygade, att Å. vid tillfället för slagsmålet varit iklädd de sedermera påträffade, nedblodade kläderna; men de anförde äfven, att Å. då blödt högst obetydligt och att blodfläckarna å kläderna ej kunnat uppkomma vid detta tillfälle.

Pila-Brita fick återupprepa sin berättelse och sade åt Åkerberg, att han gärna kunde erkänna allt i stället för att neka. Det var ändå han, som gjort det, menade hon. Åtskilliga vittnen gendrefvö Ås uppgifter rörande platser och vägar m. m. Något af särskildt intresse framkom ej under förhöret.

Målet förekommer änyo den 4 april. De åtalade skola förbli i häk te.

HALMSTAD. Falsarierna i Halmstads folkbank. Rådhusrät tens dem. Häktade f. bokhållaren vid Halmstads folkbank H. Löfgren dömdes den 17 mars af rät ten för falskning af banknoter.

6,715 kr. af bankens egna medel och 24,542 kr. af anförtrödda medel, tillhörande f. sundhetsfiskalen 8. G. Liljenström, i ena bot undergå straffarbete i ett år och 3 månader och ett år öfver straffets aftjånande vara medofverligt förtroende förlustig.

KARLSTAD. Ett likfynd. Järnvägsarbetaren Hjalmar Fritiof Olsson Bäckström, anställd vid Karlstad—Munkforsbanans byg gande i närheten af Deje, har sedan den 24 november förra året varit försvunnen. Två af hans kamrater, hvilka senast varit i hans sällskap, ha uppgifvit, att de ante Bäckström på kullen den 24 nov. blifvit öfverfallna af andra järnvägsarbetare. Den ene af dem hade blifvit slagen sanslös; den andre hade flytt. Bäckströms lik har nu påträffats, flytande i Kvarntorpsån. Åtskilliga märken efter yttre våld finnas på kroppen, bl. a. ett hål i högsta tinningen.

Undersökning pågår.

SIMRISHAMN. Fem hus nedbrunna. Vid half 11 i fredags f. m. utbröt eld i Vemmerlöfstorps by, nära Simrishamn, hos husägaren Nils Svensson. Två arbetare varnade gnistorna, som kommo från smeden D. Fredrösksons skorsten om antände smedjans torra halmtäk. Elden spred sig straxt till förra soldaten N. Normans hus och därpå till en intill liggande smedja. Några ögonblick därefter stodo de två intill liggande husen i låga. Innan någon spruta hunnit dit, vore de fem husen nedbrunna. Endast en mindre del af inventarierna kunde räddas. Elds vådan, som hastigt gjorde fem arbetarfamiljer med många barn husvilla, var ett hårdt slag för de brandskadade.

ÖSTERSUND. Undersökning af jamaika vikingagravar kommer i sommar att företagas af andre läraren vid Jämtlands läns folk högskola dr Knut Kjellmark, hvilken af vittorhets-, historie- och antikvitetsakademien tilldelats ett anslag af 300 kr. dels för öfvannämnda ändamål och dels för forskningar i Skåne. Dr K. ämnar i första hand undersöka några i Ås befintliga gravfält.

ÖRNSKÖLDSVIK. Inget folk, blott sju vargar. I förra veckan vore några tjänstemän vid ett sällskap i Örnsköldsvikstrakten uppe i Jockmock för att se till afverkningar, som där ägde rum. De kommo därvid in i en stuga borta i skogen. Där fanns endast en gammal gumma, och hon blef synnerligen glad öfver att få se folk; hennes man hade varit borta på arbete i fjorton dagar, och under denna tid hade hon ej sett någon människa. De enda lefvande varelser, som varit synliga vid stugan hade varit — 7 vargar.

Rikt dödsbo. Bouppteckning en efter afidne grosshandlaren J. Berglund i Köpmanholmen visar en behållning i boet af 497,176 kr.

ÖSTHAMMAR. Olycksfall i grufva. Grufarbetaren J. E. Vesterlund råkad i lördags vid nedstigning i en af Vigelsbo grufvor att falla ned från en stoge. Han anträffades döende på grufvans botten af kamraterna och afled vid uppfordringen ur grufvan. Den afidne efterlämnar änka, sex söner, alla grufarbetare, och två gifta döttrar.